P10_TA(2024)0025

Mobilizácia Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii: žiadosť EGF/2024/001 BE/Match-Smatch

Uznesenie Európskeho parlamentu z 22. októbra 2024 o návrhu rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o mobilizácii Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii na pomoc pracovníkom, ktorí prišli o zamestnanie (žiadosť Belgicka – EGF/2024/001 BE/Match-Smatch) (COM(2024)0275 – C10-0101/2024 – 2024/0226(BUD))

(C/2025/492)

Európsky parlament,

— so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (COM(2024)0275 – C10-0101/2024),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/691 z 28. apríla 2021 o Európskom fonde na prispôsobenie sa globalizácii na pomoc pracovníkom, ktorí prišli o zamestnanie (EGF), ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1309/2013 ([1]) (ďalej len „nariadenie o EGF“),

— so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 ([2]), zmenené nariadením (EÚ, Euratom) 2024/765 ([3]), a najmä na jeho článok 8,

— so zreteľom na Medziinštitucionálnu dohodu zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov ([4]), a najmä na jej bod 9,

— so zreteľom na list Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci,

— so zreteľom na správu Výboru pre rozpočet (A10-0009/2024),

A. keďže Únia vytvorila legislatívne a rozpočtové nástroje s cieľom poskytovať dodatočnú podporu pracovníkom, ktorých zasiahli dôsledky veľkých štrukturálnych zmien v usporiadaní svetového obchodu či dôsledky globálnej finančnej a hospodárskej krízy, a pomôcť im pri opätovnom začleňovaní do trhu práce; keďže táto pomoc sa poskytuje prostredníctvom finančnej podpory udelenej pracovníkom a spoločnostiam, pre ktoré pracovali;

B. keďže Belgicko predložilo žiadosť EGF/2024/001 BE/Match-Smatch o finančný príspevok z Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii (ďalej len „EGF“) po celkovom počte 513 prepustených pracovníkov ([5]) v hospodárskom odvetví zaradenom podľa klasifikácie NACE Revision 2 do divízie 47 (Maloobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov) v provinciách Hainaut (BE32), Liège (BE33) a Namur (BE35), pričom v referenčnom období pre žiadosť od 11. decembra 2023 do 11. apríla 2024 bolo prepustených 444 pracovníkov a 69 prepustených pracovníkov pred referenčným obdobím alebo po ňom;

C. keďže žiadosť sa týka 444 prepustených pracovníkov v rámci referenčného obdobia pre žiadosť, ktorých činnosť sa skončila v Match-Smatch;

D. keďže žiadosť sa týka 69 prepustených pracovníkov, ktorých činnosť bola ukončená pred referenčných obdobím štyroch mesiacov alebo po ňom, ak možno preukázať jasnú príčinnú súvislosť s udalosťou, ktorá viedla k ukončeniu činnosti prepustených pracovníkov počas referenčného obdobia, ako sa vyžaduje v článku 6 druhom odseku nariadenia o EGF;

([1]) Ú. v. EÚ L 153, 3.5.2021, s. 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/691/oj.
([2]) Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
([3]) Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2024/765 z 29. februára 2024, ktorým sa mení nariadenie (EÚ, Euratom) 2020/2093, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (Ú. v. EÚ L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj.
([4]) Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 28, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
([5]) V zmysle článku 3 nariadenia o EGF.

E. keďže žiadosť je založená na intervenčných kritériách uvedených v článku 4 ods. 2 písm. a) nariadenia o EGF, podľa ktorého musí v referenčnom období štyroch mesiacov v podniku v členskom štáte dôjsť k ukončeniu činnosti najmenej 200 pracovníkov, ktorí prišli o zamestnanie, vrátane pracovníkov, ktorí prišli o zamestnanie u dodávateľov a nadväzujúcich výrobcov, a/alebo samostatne zárobkovo činných osôb, ktorých činnosť bola ukončená;

F. keďže belgický sektor maloobchodného predaja potravín zaznamenal v roku 2023 výrazný pokles objemu predaja v dôsledku energetickej a inflačnej krízy a zvýšeného cezhraničného nakupovania a elektronického obchodu;

G. keďže spoločnosť Match-Smatch čelí už niekoľko rokov ťažkej hospodárskej situácii a v roku 2022 napokon vykázala hrubú prevádzkovú stratu vo výške 36,5 milióna EUR, a s cieľom zabrániť ďalšej akumulácii strát spoločnosť Match-Smatch prijala ponuku skupiny Colruyt, ktorá v septembri 2023 získala 57 z 84 predajní a zároveň prevzala zamestnancov predajní (1 069 osôb); keďže ďalších osem predajní prešlo pod spoločnosti Carrefour, Delhaize, Intermarché a Delfood;

H. keďže v dôsledku toho bolo celkovo 513 zamestnancov predmetom postupu hromadného prepúšťania; 339 zamestnancov z 19 predajní, pre ktoré sa nepodarilo nájsť kupujúceho, ako aj 174 zamestnancov ústredia spoločnosti Match-Smatch;

I. keďže boli splnené požiadavky stanovené vo vnútroštátnych právnych predpisoch a v právnych predpisoch Únie, ktoré sa týkajú hromadného prepúšťania;

J. keďže hospodárska kríza spôsobená pandémiou ochorenia COVID-19 urýchlila dopyt po kvalifikovanejších pracovníkoch na belgickom trhu práce, čo bývalým pracovníkom spoločnosti Match-Smatch sťažuje opätovné začlenenie sa do zamestnania;

K. keďže finančné príspevky z EGF by mali byť zacielené predovšetkým na aktívne opatrenia politiky trhu práce a personalizované služby zamerané na rýchle opätovné začlenenie príjemcov do dôstojného a udržateľného zamestnania v rámci ich pôvodného odvetvia činnosti alebo mimo neho a zároveň na ich prípravu na ekologickejšie a digitálnejšie európske hospodárstvo;

L. keďže revíziou viacročného finančného rámca (VFR) sa znižuje maximálna ročná suma EGF zo 186 miliónov EUR na 30 miliónov EUR (v cenách z roku 2018), ako sa stanovuje v článku 8 nariadenia (EÚ, Euratom) 2020/2093 zmeneného nariadením (EÚ, Euratom) 2024/765; keďže Komisia by mala pozorne monitorovať vykonávanie EGF a všetky inštitúcie by mali prijať všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby prepustení pracovníci mohli aj napriek týmto škrtom počítať so solidaritou Únie prostredníctvom podpory z EGF;

1. súhlasí s Komisiou, že podmienky stanovené v článku 4 ods. 2 písm. a) nariadenia o EGF sú splnené a že Belgicko má podľa uvedeného nariadenia nárok na finančný príspevok 2 661 564 EUR, čo predstavuje 85 % celkových nákladov vo výške 3 131 252 EUR vrátane výdavkov na personalizované služby vo výške 3 009 752 EUR a výdavkov na činnosti prípravy, riadenia, informovania a propagácie, kontroly a podávania správ vo výške 121 500 EUR;

2. poznamenáva, že belgické orgány podali žiadosť 3. júna 2024 a že na základe dodatočných informácií, ktoré Belgicko poskytlo, Komisia 16. septembra 2024 dokončila svoje posúdenie a v ten istý deň o ňom informovala Parlament;

3. konštatuje, že žiadosť sa týka 513 prepustených pracovníkov, ktorých činnosť v Match-Smatch sa skončila; ďalej konštatuje, že dotknutými prijímateľmi bude celkovo 365 prepustených pracovníkov, ktorí sa majú zúčastniť na opatreniach;

4. konštatuje, že Belgicko požiadalo o spolufinancovanie z EGF výlučne na podporu bývalých pracovníkov Match-Smatch žijúcich vo Valónsku vzhľadom na situáciu na regionálnom trhu práce (miera nezamestnanosti v roku 2023 vo výške 8,2 %) a preto, že viac ako 70 % prepustených pracovníkov sa sústreďuje vo Valónsku;

5. konštatuje, že polovica prepustených pracovníkov v Match-Smatch (46 %) je vo veku 50 rokov alebo viac, čo je veková skupina, ktorá čelí väčším prekážkam zamestnanosti, a že v poslednom štvrťroku 2023 bol rozdiel 18,3 percentuálneho bodu medzi mierou zamestnanosti vo vekovej skupine 20 – 54 rokov (76,8 %) a mierou zamestnanosti vo vekovej skupine nad 55 rokov (58,5 %) na vnútroštátnej úrovni ([6]); zdôrazňuje, že rekvalifikácia a zvyšovanie úrovne zručností pracovníkov v súlade s požiadavkami trhu práce súvisiacimi s kvalifikovanými pracovnými miestami bude preto predstavovať výzvu, najmä vzhľadom na veľký počet ľudí prepustených v rovnakom čase;

6. víta skutočnosť, že Belgicko vypracovalo koordinovaný balík personalizovaných služieb po porade s dotknutými prijímateľmi, ich zástupcami a so sociálnymi partnermi s cieľom zvýšiť udržateľnosť a odolnosť dotknutých oblastí a celkového trhu práce v budúcnosti;

([6]) Statbel. Emploi et chômage (13. júna 2024). Chiffres.

7. pripomína, že personalizované služby, ktoré sa majú poskytnúť pracovníkom a samostatne zárobkovo činným osobám, pozostávajú z týchto opatrení: informačné služby, profesijné poradenstvo a poradenstvo pri hľadaní nového zamestnania, vzdelávanie, rekvalifikácia a odborná príprava, podpora pri zriaďovaní podnikov a príspevok na založenie podniku, ako aj stimuly a príspevky;

8. pripomína, že belgické orgány zabezpečia, aby rovnosť medzi mužmi a ženami a začlenenie rodového hľadiska boli neoddeliteľnou súčasťou a aby sa podporovali počas celého obdobia vykonávania;

9. pripomína, že belgické orgány uvádzajú pôvod a zabezpečujú viditeľnosť financovania zo strany Únie a zdôrazňujú pridanú hodnotu zásahu Únie tým, že poskytujú súdržné, účinné a cielené informácie rôznym cieľovým skupinám vrátane prijímateľov, miestnych a regionálnych orgánov, sociálnych partnerov, médií a verejnosti;

10. víta skutočnosť, že s cieľom pripraviť spoľahlivý balík prispôsobených opatrení na podporu úsilia pracovníkov spoločnosti Match-Smatch o návrat do práce sa Regionálna verejná služba zamestnanosti a odbornej prípravy Valónska (Le Forem), odborové zväzy (FGTB a CSC) a ďalší partneri v roku 2024 stretli pri viacerých príležitostiach s cieľom lepšie pochopiť potreby pracovníkov v oblasti rekvalifikácie, že sa konzultovalo aj so sociálnymi poradcami, ktorí týchto pracovníkov po ich prepustení sprevádzali, a že výsledkom týchto stretnutí bol koordinovaný balík opatrení EGF, ktorý je v súlade s článkom 7 ods. 4 nariadenia o EGF;

11. víta začlenenie modulu o obehovom hospodárstve a efektívnom využívaní zdrojov, ktorý bol vypracovaný pre bývalých pracovníkov spoločnosti Swissport (EGF/2020/005 BE/Swissport) ako súčasť štandardnej ponuky odbornej prípravy, ktorú poskytuje Regionálna verejná služba pre zamestnanosť a odbornú prípravu (Forem) a ktorá bude spolufinancovaná z Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+); v tejto súvislosti opätovne zdôrazňuje dôležitú úlohu, ktorú by Únia mala zohrávať pri poskytovaní potrebných kvalifikácií pre dvojakú transformáciu; dôrazne súhlasí s tým, že EGF bude počas VFR na roky 2021 – 2027 naďalej prejavovať solidaritu s dotknutými osobami a zameriavať sa na vplyv reštrukturalizácie na pracovníkov; žiada, aby budúce žiadosti maximalizovali súdržnosť politík;

12. považuje za sociálnu zodpovednosť Únie poskytnúť týmto prepusteným pracovníkom kvalifikáciu potrebnú na digitálnu a zelenú transformáciu priemyslu a hospodárstva Únie, čo bude mať vplyv aj na trh práce; žiada preto, aby sa osobitná pozornosť venovala kvalifikovanému a relevantnému vzdelávaniu vrátane odbornej prípravy;

13. poznamenáva, že Belgicko začalo poskytovať personalizované služby dotknutým prijímateľom 1. januára 2024 a že výdavky na opatrenia budú preto oprávnené na finančný príspevok z EGF od 1. januára 2024 do 24 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti rozhodnutia o financovaní;

14. poznamenáva, že Belgicku začali vznikať administratívne výdavky na využívanie EGF 22. septembra 2023 a že výdavky na činnosti súvisiace s prípravou, riadením, informovanosťou a propagáciou, kontrolou a podávaním správ sú preto oprávnené na finančný príspevok z EGF od 22. septembra 2023 do 31 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti rozhodnutia o financovaní;

15. zdôrazňuje, že belgické orgány potvrdili, že na oprávnené opatrenia sa neposkytuje pomoc z iných fondov ani finančných nástrojov Únie a že pri prístupe k navrhovaným opatreniam a pri ich vykonávaní sa budú dodržiavať zásady rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie;

16. opakuje, že pomoc z EGF nesmie nahrádzať opatrenia, za ktoré na základe vnútroštátnych právnych predpisov alebo kolektívnych dohôd zodpovedajú podniky, ani žiadne príspevky alebo nároky prepustených pracovníkov, aby sa v plnej miere zaistil doplnkový charakter pridelenej pomoci; pripomína, že členské štáty, ktoré žiadajú o finančnú podporu z EGF, musia zabezpečiť, že sú splnené požiadavky stanovené vo vnútroštátnych právnych predpisoch a v právnych predpisoch Únie týkajúcich sa hromadného prepúšťania a že príslušná spoločnosť prijala primerané opatrenia na zabezpečenie svojich pracovníkov;

17. schvaľuje rozhodnutie, ktoré je uvedené v prílohe k tomuto uzneseniu;

18. poveruje svoju predsedníčku, aby podpísala toto rozhodnutie spoločne s predsedom Rady a aby zabezpečila jeho uverejnenie v *Úradnom vestníku Európskej únie*;

19. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie spolu s prílohou Rade a Komisii.

PRÍLOHA

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o mobilizácii Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii na pomoc pracovníkom, ktorí prišli o zamestnanie, na základe žiadosti Belgicka – EGF/2024/001 BE/Match-Smatch

(Znenie tejto prílohy sa neuvádza, pretože zodpovedá konečnému aktu, rozhodnutiu (EÚ) 2024/2854.)